

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR'DA KEŞİF EŞİĞİ VE YÖNLENDİRİLMİŞ BULUŞ

Mehmet Kadir AKBULUT¹, Fevzi YALVUÇ^{2*}, Mehmet AKIN³,
Yaprak KALEMOĞLU VAROL⁴

ÖZET

Beden Eğitimi ve Spor (BEvS) dersi bireyin her yönüyle gelişimine önemli katkı sağlayan mihenk derslerin başında gelmektedir. Derslerde öğrencilerin sadece psikomotor gelişimine, istenilen hareketleri birebir uygulamaya çalıştığı bir öğretim uygulamasının ötesine, zihinsel olarak aktif olduğu ve bunu ilerleyen zaman içinde daha üst seviyelere çıkartacak 21. yüzyıl becerileri ile de paralel bir öğretim uygulaması ile gerçekleştirilebilir. Bunun için BEvS alanına özgü, üzerinde yıllarca çalışılmış Öğretim Stilleri karşımıza çıkar. Bu çalışmanın amacı, BEvS derslerinde kullanılan Keşif Eşiği ve Yönlendirilmiş Buluş Stili ile ilgili BEvS öğretmenlerine farkındalık oluşturmaktır. Mosston, Öğretim Stilleri üzerinde çalışmaları esnasında öğrencilerin bilişsel gelişimleri sürecinde doğal bir kırılma olduğunu fark etmiş ve bu bilişsel katılımının türüne göre stilleri iki kümeye ayırmıştır. Kümeleri ayıran kırılma, A-E stilleri ile F-K stilleri arasındadır. Öğrenci ilk kümede hafızayı tetikleyen etkinliklere maruz kalırken, sonraki kümede keşif uyandıran davranışlar sergilemeye maruz kalmaktadır. İşte bu kümeler arasındaki, bilişsel engel olarak da ifade ettiği, teorik ve görünmez çizgiye keşif eşiği adını vermiştir. Keşif eşiğini aşan öğrenciye, bilgiyi kendisinin edinme veya keşfetme sürecine dahil olmasıyla problem çözme, yaratma ve eleştirel düşünme gibi entelektüel faaliyetlerde bulunması öğretmen/öğrenci etkileşiminde büyük bir değişiklik meydana getirir. Bu önemli durum öğrencinin kendi öğreniminden daha fazla sorumlu olmasını sağlayarak farklı bir öğrenme deneyimi içerisine girmiş olur. Bizler BEvS Öğretmenleri Olarak, alanımızın nelere kadir olduğunun farkına varmalı, ülkemizin kalkınması başta olmak üzere 21. yüzyıl becerileri ile donatılmış her bireye en önemli katkı yapacak öğretmen grubu olduğumuzu unutmamalıyız. Öğretmenler olarak çekiç ile her sorunu çözebileceğimiz mantığını zihinlerden silerek alet çantasındaki diğer aletlere odaklanmalıyız.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Keşif Eşiği, Öğretim Stilleri, Yönlendirilmiş Buluş

DISCOVERY THRESHOLD AND GUIDED DISCOVERY IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

ABSTRACT

Physical Education and Sports (PEaS) course is one of the most important touchstone courses that contribute to the development of the individual in all aspects. Beyond a teaching practice in which students try to apply the desired movements one-to-one to their psychomotor development in the lessons, it can be carried out with a teaching practice in parallel with the 21st century skills that are mentally active and will increase this to higher levels in the future. For this, we come across Teaching Styles specific to the PEaS field, which have been studied for years. The purpose of this study is to raise awareness of PEaS teachers about the Discovery Threshold and the Guided Discovery Style used in PEaS lessons. Mosston, during his work on Teaching Styles, noticed that there was a natural break in the cognitive development process of students and divided the styles into two clusters according to the type of this cognitive involvement. The break that separates the clusters is between styles A-E and styles F-K. While the student is exposed to activities that trigger memory in the first cluster, they are exposed to exploratory behaviors in the next cluster. He named the theoretical and invisible line between these clusters, which he also referred to as the cognitive barrier, the discovery threshold. The student, who crosses the discovery threshold, is involved in the process of acquiring or discovering the knowledge himself, and engaging in intellectual activities such as problem solving, creation and critical thinking

¹Beden Eğitimi Öğretmeni, Hatay Kırıkhan Karaçağıl Ortaokulu

²İstanbul Esenyurt Osman Nuri Bakırcı Ortaokulu

³Hatay Antakya Küçükdalyan Ortaokulu

⁴Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

*Yazışmadan sorumlu yazar: fevziyalvuc@gmail.com

creates a great change in teacher/student interaction. This important situation allows the student to be more responsible for his own learning and enters into a different learning experience. As PEaS Teachers, we should realize what our field is capable of, and we should not forget that we are a group of teachers who will make the most important contribution to every individual equipped with 21st century skills, especially to the development of our country. As teachers, we should focus on the other tools in the toolbox, erasing the logic that we can solve any problem with a hammer.

Keywords: Physical Education, Discovery Threshold, Teaching Styles, Guided Discovery

GİRİŞ

Her toplum geçmiş ile gelecek arasında bağını sağlamlaştırmak, bilgi birikimini ve kültürel değerlerini gelecek nesillere aktarmak, kaliteli insanlar yetiştirmek amacı doğrultusunda kendine uygun bir vatandaş modeli belirler. Bu çerçevede eğitim ve öğretim etkinliklerini planlayarak belirlediği özelliklere sahip insan yetiştirme çabası içerisine girer. Bunun için okullarda bulunan birçok dersten biri de Beden Eğitimi ve Spor (BEvS) dersidir.

Okulda, aynı sınıftaki öğrenciler birçok özellik bakımından birbirlerinden farklı bireylerden meydana gelmektedir. Farklı geçmişlere ve kökenlere sahip insanlarla iletişim ve etkileşim kurmak için empati, deneyimlere açık olma, kişiler arası iletişimsel beceriler gibi bilişsel olmayan becerilerin yanı sıra eleştirel, yenilikçi düşünme, problem çözme ve karar vermenin önemi herkes tarafından kabul edilmektedir. BEvS dersi de kendine güvenen, sosyal açıdan sorumlu vatandaşları tanımlayan birçok becerinin kazanılması için farklı fırsatlar sunan (McLennan ve Thompson, 2015), kişiliğin eğitimi, birey ve toplum olarak mutlu, sağlıklı, ahlaken olgun, dengeli davranan, üretken, milli, manevi ve kültürel değerleri kazanmış birey olma yolunda yetiştirilmeleri açısından (MEB, 1988) en önemli derstir. Eğitim-öğretim ortamları devamlı değişken olup baş döndürücü değişime ayak uydurabilmek için, öğrencileri bir dizi bilgi ve bazı becerilerle buluşturmak elzemdir (Demirel, 2009). Bu durum okullardaki genel öğretim derslerinde olduğu gibi BEvS dersi için de önemli bir gerekliliktir.

Hareket etmeyi öğrenmek, motor beceri edinimi ve fiziksel zindeliği artırmak ve hareket yoluyla öğrenmek, sosyal beceriler ve bilişsel kavramlar geliştirmek, gelişimsel olarak uygun bir beden eğitimi programının temel hedefleridir (Derri ve Pacht, 2007). Bu hedeflere ulaşabilmek için **öğretme'nin en iyi yolu nedir?** sorusuna cevap aranması öğretmenlerin ve araştırmacıların günlük eylemlerini yönlendirmiş (Kulinna ve Cothran, 2003), bu sorunun cevaplanmaya çalışılmasıyla eğitim-öğretim ortamlarında çok sayıda model, öğretim stratejisi,

öğretim yöntem ve teknikleri ve stillerinin var olması, öğrenme deneyimini geliştirmek için sağlam pedagojik yaklaşımlara ihtiyaç olduğunu ortaya koymuştur (Ross ve Pascale, 2020). Bununla birlikte, öğrenmeyi en iyi şekilde sağlayacak sihirli tek bir model, strateji, yöntem, teknik veya stil bulunmamaktadır. Hiçbir öğretim stili doğası gereği diğerinden daha iyi veya daha kötü değildir. Daha ziyade her biri, **teşvik ettiği benzersiz öğrenme koşulları nedeniyle, amaçlara, sunulduğu bağlama ve katılan öğrencilere az ya da çok uygundur** (Goldberger ve ark., 2012). BEvS dersine ait öğretim programlarındaki kazanımlara bakıldığında, öğretmenlerin öğrenci performansını artırmak, motor, bilişsel ve sosyal alanda öğrenmeyi başarmak için farklı öğretim stratejilerinin farkında olmalarını ve bunları uygulamalarını gerektiği (Derri ve Pachta, 2007) görülecektir. Muska Mosston ve Sarah Ashworth'un Öğretim Stilleri Yelpazesi de bu ihtiyaçtan ortaya çıkmış, önemli bir açığı kapatmaya çalışan benzersiz bir yaklaşımdır.

Stiller

Muska Mosston, genel öğretime yönelik yöntem çalışmalarının birçoğundan önce (Cramer, 2015), 1966 yılında Öğretim Stilleri BEvS alanına tanıtmış (Mosston ve Ashworth, 2008), alana girdiğinden bu yana dünyanın birçok ülkesindeki eğitimciler tarafından fark edilmiş ve Beden Eğitimi Öğretmeni Eğitim programlarında yaygın olarak kullanılmıştır (Zeng, 2012). Bununla birlikte çocuklara öğrenme deneyimlerini düzenleme ve sunma stratejilerine sahip olduğu, öğretmen etkililiği ve öğrenci öğrenmesi hakkında bilgi sağladığı için uzun yıllardır BEvS alanyazında büyük ilgi görmüştür (Derri ve Pachta, 2007).

Mosston, öğretmen ve öğrenciler arasındaki etkileşimi kalp atışlarına benzetmiştir. Sınıfın kendisi, dış koşullar ne olursa olsun, öğretmen etkileşimin düzenleyicisidir. Öğretmeni, öğrencinin zihnini ve ruhunu etkileşime katılmaya ve onun gelişimine katkıda bulunmaya davet eden, kalp atışlarını tutuşturan ve ateşini körükleyen kişi (Mosston, 1990) olarak tanımlamıştır. BEvS dersindeki öğretmen, her öğrencisi için, ister bilişsel, duyuşsal veya psikomotor alanda olsun, farklı şekilde öğrenir ve öğrencinin öğrenmesini desteklemenin yanı sıra bireyin kapasitesini gün yüzüne çıkarmak için doğru öğretim özelliklerine ihtiyaç duyar (Christenson ve Barney, 2010). Stiller, öğretmenlerin spor salonlarında uygulamaları için yararlı olan öğretme ve öğrenme hakkındaki teorileri birbirine bağlayan kapsamlı ve tutarlı fikirler

sağlamıştır (Zeng, 2012). Peki **Öğretim Stilleri Yelpazesi nedir?** Bu soru yıllardır, bir çerçeve, bir paradigma, bir temel yapı, bir model, bir şema, bir sistem, bir teori ve daha fazlası gibi tanımlarla ifade edilmeye çalışılmıştır.

BEvS öğretmeni için Stiller, her şeyden önce, günlük öğretim rutinlerinin ayrılmaz bir parçası haline gelen yol gösterici bir araçtır (Goldberger ve ark., 2012). Öğretmen merkezli den öğrenci merkezliye uzanan bir sürekliliği temsil eden ve çok çeşitli seçenekleri olan birleşik bir öğretim teorisini tanımlama girişimidir (Kulinna ve Cothran, 2003). Asıl cazibesi ise, çeşitli eğitim hedeflerinin geliştirilmesine yardımcı olan farklı öğretme ve öğrenme yaklaşımları sunması ve öğretmenlerin her öğrencinin ihtiyaçlarını ve ilgi alanlarını karşılamasına yardımcı olmasıdır. Öğrenciler aynı motivasyonlara sahip olmadıkları ve aynı şeyi öğrenmedikleri için Stiller, öğretmenin öğretimi farklılaştırmasına olanak tanır (Mosston ve Ashworth, 2008; Zeng, 2012). Dahası, öğretmenlerin tüm konularda nasıl daha etkili bir şekilde plan yapabileceğini, daha iyi nasıl öğretebileceğini ve değerlendirebileceğini ortaya koyar (Mueller ve Mueller, 1994). Stiller, tamamen öğretmen hakimiyetinden, tamamen öğrenci hakimiyetine kadar değişim gösteren, aralarda, her iki tarafın ortak hakimiyetinin bulunduğu öğretim stilleri topluluğudur. Öğretmenlerin belirli bir günde, hatta bir derste belirli bir anda hangi tarzı kullanacaklarına karar verirken, öğretmenlerin kendi yeteneklerine, öğrencilerin ihtiyaç ve yeteneklerine ve dersin amaçlarına dikkat edilmesi gereken durumlar topluluğudur (Wright, 1999). Sonuç olarak, Stiller, pedagojik yaratıcılığın ve bireyselliğin ifade edilebileceği çok yönlü bir araç olup, öğretmenin kendi tercihlerine, ihtiyaçlarına ve hedeflerine en uygun stili seçebilmesine imkan tanıyan (El Khouri ve ark., 2020) hali hazırda BEvS alanına özgü bir alet çantasıdır (Cramer, 2015).

Her stilin güçlü ve zayıf yönleri vardır. Ancak sonuçta her biri bir amaca hizmet eder. Öğretmenin yanlış zamanda kullandığı herhangi bir stil, öğrencinin gelişimini ve içeriğin edinilmesini olumsuz etkileyebilir. Burada doğru bakış açısı, her stil, BEvS öğretmenin alet çantasındaki bir araçtır. Deneyim ve uzmanlık, hangi stili kullanılması gerektiğine karar vermeye yardımcı olacaktır. Öğretmenler, **çekicin en iyi alet olduğunu düşünmeyi bırakmalı** ve alet çantasındaki her aleti nasıl kullanacağını anlamaya başlamalıdır (Cramer, 2015). Mosston'un Stilleri, bir beden eğitmeni için yol gösterici ve sürekli büyüme için bir fırsat olarak

kullanılabilir (Zeng, 2012). Stillerde en önemli adım E stili ile F stili arasında gerçekleşen **keşif eşiği** olarak ifade edilen sınırdır (Wright, 1999).

KEŞİF EŞİĞİ

Mosston, Stiller üzerine çalışmalarında öğrencilerin bilişsel gelişimlerinde doğal bir kırılma olduğunu fark etmiş ve bu bilişsel katılımının türüne göre stilleri iki kümeye ayırmış, araştırmacılar da ikinci kümeye nasıl geçileceğini araştırmaya başlamışlardır. Bilişsel perspektiften bakıldığında en önemli adımın bu olduğunu ifade etmiştir. Kümeleri ayıran kırılma, Katılım (E) stili ile Yönlendirilmiş Buluş (F) stili arasında öğrencinin içeriği nasıl elde edeceğine ilişkin kararları içermekte olup öğrenci ilk kümede hafızayı tetikleyen etkinliklere maruz kalırken, sonraki kümede keşif uyandıran davranışlar sergilemeye maruz kalmaktadır. Mosston, işte bu kümeler arasındaki, **bilişsel engel** olarak da ifade ettiği, teorik ve görünmez çizgiye **keşif eşiği** adını vermiştir. Keşif eşiğini aşan öğrenciye A-E stillerindeki gibi doğrudan içerik sağlanmayıp, bilgiyi kendisinin edinme veya keşfetme sürecine dahil olmasıyla problem çözme, yaratma ve eleştirel düşünme gibi entelektüel faaliyetlerde bulunması öğretmen/öğrenci etkileşiminde büyük bir değişiklik meydana getirir. Bu önemli durum öğrencinin kendi öğreniminden daha fazla sorumlu olmasını sağlayarak önemli ölçüde farklı bir öğrenme deneyimi içerisine girmiş olur (Wright, 1999; Mosston ve Ashworth, 2008; Chatoupis 2010; Goldberger ve ark., 2012). Öyleyse, **21. yüzyıl beden eğitimi, en temel hareket becerilerini gerçekleştirme yeteneğinden veya bunları öğrenme güveninden yoksun bir öğrenciyle karşılaştığında ne yapmalıdır?** Cevap, öğrenmeye 20. yüzyıl yaklaşımı olan **Yönlendirilmiş Buluş** yaklaşımında yatmaktadır (Germain, 2012). Ayrıca bu stil, Mosston'un keşif eşiği sonrası ilk stildir.

YÖNLENDİRİLMİŞ BULUŞ / F STİLİ

Mosston'un 1966 yılında sunduğu orijinal Spectrum 7 farklı stil içerirken, sonunda listesini 11 stili kapsayacak şekilde genişletmiştir (Wright, 1999). Yönlendirilmiş buluş stili, 1994 yılında genişletilen ve netleştirilen öğretim stilleri serisinin beşincisi (Christenson ve Barney, 2010) iken, aradan geçen zaman dilimi içerisinde yapılan çalışmalarla güncellenerek

6. sıraya (Mosston ve Ashworth, 2008) gelmiştir. Yönlendirilmiş buluş ile ilgili ilk bilgiler George Katone'nin 1949'da yazdığı "Organizing and Memorizing" kitabında sunulan fikirleri temel almaktadır (Mosston ve Ashworth, 2008; Germain, 2012).

BEvS dersinde temel bir hareketle ilgili öğretim söz konusu olduğunda öğrenci etkileşimi ve girdisine çok az zaman ayrıldığından, öğretmenler **Doğrudan Öğretim** öğrenme yöntemini kullanırken bilişsel öğrenmeyi genellikle göz ardı ederler (Drost ve Todorovich, 2013). Hareket becerilerinin kazanılması söz konusu olduğunda Yönlendirilmiş Buluş Stili daha fazla öğrenci etkileşimi, daha fazla öğrenci sorumluluğu ve nihayetinde öğrenci başarısını artırmayı sağlayacaktır. Öğrenci bu stile maruz kaldığında **öğrenciler ne tür şeyler keşfedebilir?** sorusuna, olgulara, fikirlere, kavramlara ve ilişkilere ek olarak, bir öğrenci **belirli bir fiziksel aktivite, bir hareket keşfedebilir** (Germain, 2012) şeklinde cevap verilmektedir.

Gelelim **Yönlendirilmiş Buluş nedir?** sorusuna: öğrenciyi önceden belirlenmiş **bir doğru cevabı** keşfetmeye yönlendirmek için öğretmen tarafından düzenlenen, kavram uygulaması, strateji çözümü, fikre, ilkeye veya bir kuralın oyun üzerindeki etkisi gibi sorularla veya performans gibi zorlayıcı görevlerle oldukça gelişmiş **bir cevabı** keşfetmeye yönlendiren soruların mantıksal, sıralı dizilmesiyle uygulanan deneme-yanılma süreci tasarımıdır (Mosston ve Ashworth, 2008; Christenson ve Barney, 2010). Aslen deneme-yanılma yoluyla öğrenme, çocuğun motor kontrolünü kazandığı en temel yöntemdir. Diğer öğrenme yöntemleri olan taklit etme ya da düşünsel kontrol yoluyla öğrenme, esas olarak deneme-yanılma yönteminin tamamlayıcısıdır (Starch, 1910). Yönlendirilmiş Buluş stilinde bu durum öğrencinin zihinsel süreçlerini tetikleme amacıyla kullanılmasıyla farklı bir yaklaşım benimsemiştir.

Bu stilde, öğretmen, öğrenciyi istenen performans çözümüne yönlendiren bir dizi soru, problem ve meydan okuma sunduğundan dolayı rehber görevi görür ve soruların sıralı tasarımı dahil olmak üzere tüm konu kararlarını verirken, öğrencinin rolü cevabı keşfetmektir. Her öğretim bölümü, önceki yanıt ve bir sonraki zorluğa geçmeye hazır olma durumuna bağlıdır (Mosston ve Ashworth, 2008; Christenson ve Barney, 2010). Yönlendirilmiş Buluş Stili, A-E stillerinde olduğu gibi öğretmen merkezli bir yaklaşımdır. Ancak, öğrenme sorumluluğunu öğretmenden öğrenciye aktarıldığı hassas çizginin başlangıç noktasıdır.

Öncelikle öğrenci, kendisine sorulan sorular arasındaki bağlantıyı keşfeder. Sonrasında hedef ile ilgili kavram ilke ve fikri keşfeder ve sonuçta mantıksal olarak daha geniş kavramları keşfetmeye öncülük eden keşif sürecini deneyimler. Böylelikle öğrenci, keşif eşliğini geçer. Öğretmen ile öğrenci arasında önceki stillerde olmayan karşılıklı bir etkileşim başlar. Bu etkileşimle birlikte en alt düzeyden başlayarak, doğru ve mantıklı adımlarla hem öğretmen hem öğrenci için etkili bir ders ortamı oluşturulurken daha da önemlisi, öğrencinin kendi zihinsel süreçlerini harekete geçirerek, öğrenciye Eureka'yı kazandırmayı hedeflemektedir (Mosston ve Ashworth, 2008).

Mosston özellikle, **öğretmenin cevabı asla söylemediği** bir öğretim yaklaşımı olan Yönlendirilmiş Buluş Stilini, öğrencilerin keşif yollarına götürdüğünden dolayı kullanımını teşvik etmektedir. Burada temel ilke, öğrencilerin hatalarını daha iyi keşfedecekleri ve kendilerinden problem ve eksikliklerinin olası nedenleri üzerinde düşünmeleri istendiğinde benzersiz bir şekilde kendi anlayışlarını geliştirecekleridir. Cevabı öğrenciye direkt vermek yerine ki bu durum fiziksel aktivite ortamlarında zaten yeterince zordur (Germain, 2012), öğretmen, öğrencinin kendisine sorulan her soruya veya soru içerisinde saklanmış ipuçlarına verdiği cevabı doğrulamasıdır. Bazı durumlarda öğrenci de kendisi için verdiği cevapları doğrulayabilir (Mosston ve Ashworth, 2008).

Mosston, BEvS dersinde performansta veya anlamada bir öğrenci eksikliği olduğunda bu stilin kullanılarak sorular sorulmaya başlanmasıyla, a) öğrencinin söyleyeceklerinin öğretmen tarafından ilgilendiğinin farkına varması, b) öğrencinin, cevap vermesinin beklendiğini öğrenmesi, c) öğrenciden cevap verme beklentisi, soruyu anlamayı gerektirmesi ve öğretmene dikkatli davranmayı vurgulaması, d) soruyu cevaplama ihtiyacı ile öğrencinin zihinsel olarak aktif olarak öğrenmeye dahil olmaya başlaması, e) öğrenme sürecine bu şekilde dahil olma, şimdi öğrencinin hem bilişsel olarak hem de fiziksel hareket yoluyla cevabın peşine düşmesine yol açması gibi çok önemli faydaların büyük olasılıkla ortaya çıkacağını öne sürmektedir (Germain, 2012).

Amuda kalkmanın kazanılması ve akılda tutulması üzerindeki etkilerini ilkökul 3. Sınıf öğrencilerinin motor beceri edinimi üzerine yapılan çalışmada içsel motivasyon açısından fark olmayan gruplar her iki stille de öğrenme gerçekleşmiş ancak Yönlendirilmiş Buluş Stilinin

(n=23) Komut Stiline (n=22) kıyasla amuda kalkmanın olgun gelişim aşamasına ulaşmasını sağladığı ve eğitilmiş gözlemciler tarafından tüm örnekleme verilen puanlar, ön testten son teste ve kalıcılığa önemli ölçüde arttığı bulunmuştur. Böylelikle öğretme ve öğrenmenin amacı belirli bir görev olduğunda bile, organizasyonun içsel dinamiklerini keşfederek iyi çözümler keşfetmesinden doğabilmesi için davranış kalıplarının dayatılmasına gerek yoktur (El Khouri ve ark., 2020).

Komut ve yönlendirilmiş buluş stillerinin basketbolda top sürme becerisinin korunmasındaki etkinin belirlenmesi ve eğilimin değerlendirilmesi çalışmasında, 9 ve 10 yaşlarında öğrencilerden oluşan iki deney grubuna haftada 3 gün 12 hafta olmak üzere stillerle eğitim verilmiştir. Sonuç olarak, 12 haftalık bilimsel olarak yapılandırılmış uygulama her iki stilin top sürme becerisini edinimine yardımcı olduğunu, öntest-4-8-12. haftanın sonunda alınan ölçümlerde 8 haftalık komut ve yönlendirilmiş buluş eğitiminin beceri edinimi için yeterli olabileceğini, öğrenci merkezli olan yönlendirilmiş buluş stili ile psikomotor beceri ediniminin kalıcılığı ile öğretmen merkezli olan komut stili ile becerinin kalıcılığı kıyaslandığında yönlendirilmiş buluşun üstün olduğu sonucuna varılmıştır (Arjunan ve Jayachandran, 2012).

İlkokul çocuklarının manipülatif becerileri ve kavramları öğrenme üzerine komut ve yönlendirilmiş buluş stillerinin etkisini incelendiği çalışmada, 20 ders planı hazırlayarak, 10 hafta ve haftada 40 dakika aynı beden eğitimi öğretmeni tarafından, bir gruba beceri ve bilişsel anlayışı geliştirmek için komut stili ile, diğer gruba yönlendirilmiş buluş stili ile manipülatif beceriler öğretilmiştir. Sonuçta her iki öğretim stiline öğrenmeye katkı sağlamış olmasına rağmen, her iki stil kıyaslandığında yönlendirilmiş buluş stili daha etkili olduğu ortaya çıkmıştır (Derri ve Pacht, 2007).

Bu çalışmanın amacı, BEvS derslerinde kullanılan Keşif Eşiği ve Yönlendirilmiş Buluş Stili ile ilgili BEvS öğretmenlerine *farkındalık* oluşturmaktır.

SONUÇ

Öğretmenlik soru sorma sanatıdır. Bu sanatın icrasında en önemli durum öğrenci-öğretmen etkileşimidir. BEvS dersinde bu etkileşimi 21. yüzyıla uygun ve doğru bir şekilde gerçekleştirebilmek, öğrencinin çok yönlü gelişimine katkı sağlayabilmek için sorularla

yönlendirmek kaçınılmaz bir ihtiyaçtır. BEvS dersi öğrencinin kaslarını zihinsel faaliyetleri ile ön plana çıkarabilmelidir ki bu durum öğretim programlarında da görüleceği gibi temel bir gerekliliktir. Ayrıca öğretmen, öğrencilerin tüm öğrenme alanlarına etki edecek farklı öğretim stratejilerini bilmeleri ve uygulamaları gerekmektedir. 20. yüzyılın ortalarından bu yana tüm dünyada ve ülkemizde okullarda spor (branş) temelli BEvS dersi biçiminin egemenliği ve değişime dirençli olması, öğretmen uygulamalarının da temel giriş seviyesinde kaldığı veya nadiren geçtiği, yıllık planda tercih edilen spor dalına özgü yeteneklere sahip öğrencilere odaklanmasıyla BEvS dersini amacı dışında kullanıldığının farkına varılması gerekmektedir. Bu durumu düzeltmek için acilen dersin içeriği başta olmak üzere sevk ve idaresinde Stiller ile uyumlu bir şekilde değişikliğe gidilmesi gerekmektedir.

BEvS alanında kullanılacak en iyi öğretim stili hangisidir? sorusuna Mosston keşif eşliğinin üzerine çıkan Yönlendirilmiş Buluş dese de yıllar içerisindeki çalışmaları sonucunda hangi stilin en iyi olduğu etkileyen çok sayıda değişken olduğunu kabul etmiştir. Bununla birlikte alanyazında etkili öğretmenlerin çoklu öğretim stillerine hâkim olmaları gerektiği ve öğretmenin en iyi yolunun, çeşitli öğretim tekniklerinin kullanılması üzerine vurgu yapılmaktadır.

BEvS öğretmenleri, öğretim stratejisi olarak kendilerini Doğrudan Öğretim gibi dar bir kalıba sokmak veya davranış kalıplarının dayatılması yerine öğrenenlerin bilişsel varlığı ön plana konularak BEvS alanına özgü model, strateji, yöntem ve öğretim stillerini bir alet çantası olarak algılamalı, bir sınıfta çok çeşitli öğrenci, her öğrencinin farklı ilgi, istek ve amaçları doğrultusunda bu alet çantasını iyi kullanabilmeyi bir gereklilik olarak görmelidir. Alet çantasını kalabalık tutmalı, her stilin kendine özgü kuvvetli ve zayıf yönleri olduğunu bilmeli, değişen şartlar içerisinde bunlardan bir veya birkaçını seçebilme becerisiyle kendisini donatmalıdır. Öğretmenler, stillerin eğitim-öğretim alanının her seviyesinde kullanıldığı ve uygulamada olumlu sonuçları dikkate almalı ve stillerin önemini daha iyi kavramalıdır.

Öğretmenler, öğrenci gelişim seviyesine uygun öğretim için doğru stili doğru zamanda kullanması gerektiğini aklından çıkarmamalı, yapacağı yanlışın öğrenenin gelişimi ve beceri edinimi üzerine olumsuz etkileyeceğini unutmamalıdır. Yine öğretmen stillerindeki öğretmen özellikleri dikkate alındığında deneyim ve uzmanlığı hangi stili seçeceğine karar vermesinde

yardımlı edeceğinden, uygun olan her fırsatta stiller üzerindeki hakimiyetini artırabilmesi için mutlaka uygulamaya geçilmesi gerekmektedir.

Bizler, BEvS Öğretmenleri Olarak, alanımızın nelere kadar olduğunun farkına varmalı, ülkemizin kalkınması başta olmak üzere 21. yüzyıl becerileri ile donatılmış her bireye en önemli katkı yapacak öğretmen grubu olduğunu unutmamalıdır. Öğretmenler olarak çekiç ile her sorunu çözebileceğimiz mantığını zihinlerden silerek alet çantasındaki diğer aletlere odaklanmalıdır.

TEŞEKKÜR

Fuat KOÇYİĞİT (Emekli Dr. Öğr. Üyesi)

KAYNAKLAR

- Arjunan, R., & Jayachandran, R. (2012). Effect of Command and Guided Discovery Teaching Style on Retention of a Psychomotor Skill. *Journal of Humanities and Social Science*, 1(6), 27–32.
- Chatoupis, C. (2010). Spectrum Research Reconsidered. *International Journal of Applied Sports Sciences*, 22(1), 80–96.
- Christenson, R. S., & Barney, D. C. (2010). The Spectrum of Teaching Styles: Style F – Guided-Discovery. *Faculty Publications*(1883), 14–16.
- Cramer, C. (2015). Spectrum of Coaching Styles: The truth about guided discovery. <https://thisguytoph.wordpress.com/2015/01/12/spectrum-of-coaching-styles-the-truth-about-guided-discovery/>
- Demirel, M. (2009). Lifelong learning and schools in the twenty-first century. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 1709–1716. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2009.01.303>
- Derri, V., & Pacht, M. (2007). Motor skills and concepts acquisition and retention: a comparison between two styles of teaching. *International Journal of Sport Science*, 9(3), 37–47.
- Drost, D. K., & Todorovich, J. R. (2013). Enhancing Cognitive Understanding to Improve Fundamental Movement Skills. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 84(4), 54–59. <https://doi.org/10.1080/07303084.2013.773838>
- El Khouri, F. B., Meira Junior, C. D. M., Rodrigues, G. M., & Miranda, M. L. D. J. (2020). Effects of command and guided discovery teaching styles on acquisition and retention of the handstand. *Revista Brasileira De Educação Física E Esporte*, 34(1), 11–18. <https://doi.org/10.11606/issn.1981-4690.v34i1p11-18>

- Germain, J. L. (2012). Guided Discovery: A Twentieth Century Model Proves Useful in the Twenty-First Century Classroom [Master Thesis]. United States Military Academy, West Point, New York.
- Goldberger, M., Ashworth, S., & Byra, M. (2012). Spectrum of Teaching Styles Retrospective 2012. *Quest*, 64(4), 268–282. <https://doi.org/10.1080/00336297.2012.706883>
- Kulinna, P. H., & Cothran, D. J. (2003). Physical education teachers' self-reported use and perceptions of various teaching styles. *Learning and Instruction*, 13(6), 597–609. [https://doi.org/10.1016/S0959-4752\(02\)00044-0](https://doi.org/10.1016/S0959-4752(02)00044-0)
- McLennan, N., & Thompson, J. (2015). *Quality Physical Education (QPE): Guidelines for Policy Makers*. Unesco Publishing.
- MEB. (1988). İlköğretim okulları, Lise ve dengi okullar Beden Eğitimi dersi Öğretim Programları. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- Mosston, M. (1990). The 3 R's for Teachers Reflect, Refine, Revitalize Muska Mosston. *Focus on Education Journal*.
- Mosston, M., & Ashworth, S. (2008). *Teaching Physical Education*.
- Mueller, S., & Mueller, R. (1994). In Memoriam: Muska Mosston. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 65(8), 13–14. <https://doi.org/10.1080/07303084.1994.10606975>
- Ross, D. M., & Pascale, A. M. (2020). An Exploration of Mosston's Spectrum of Teaching Styles in Athletic Training Education. *Journal of Sports Medicine and Allied Health Sciences*, 6(2), 1–9.
- Starch, D. (1910). A demonstration of the trial and error method of learning. *Psychological Bulletin*, 7(1), 20–23. <https://doi.org/10.1037/h0063796>
- Wright, S. C. (1999). The use of critical thinking in physical education: A matter of style. In S. P. Loo (Chair), MERA-ERA Joint Conference, Malacca, Malaysia.
- Zeng, H. Z. (2012). Teaching physical education using the spectrum of teaching style: Introduction to Mosston's spectrum of teaching style. *China School Physical Education*, 2012(01), 65–68.